

KILPAILU- MANIPULAATION TORJUNTA- OHJELMA



HIPPPOS

Kilpailumanipulaatio – Suomen Hippos ry

Johdanto

Suomen Hippos on sitoutunut valvomaan ja pyrkimään kaikilla mahdollisilla tavoilla estämään sen, ettei ravikilpailujen yhteydessä esiinny sellaista toimintaa, jolla pyritään epärehellisesti vaikuttamaan ravikilpailujen tulojärjestykseen.

Urheilun eettisten asioiden edistäminen kuuluu kaikille urheilutoimijoille. Kilpailumanipulaation toimintaohje perustuu siihen, ettei Suomen Hippos, eikä sen jäsenyhdistykset, hyväksy manipulaatiota missään muodossa. Suomen Hippos pyrkii puuttumaan manipulaatioepäilyihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Kilpailumanipulaation määritelmä

Kilpailumanipulaatio tarkoittaa järjestelyä, toimenpidettä tai laiminlyöntiä, jolla pyritään vilpillisin keinoin vaikuttamaan ravilähdön lopputulokseen tai kulkuun siten, että sillä saavutetaan kohtuutonta etua itselle tai muille. Useimmiten kilpailumanipulaatiossa kyse on rahasta.

Kilpailumanipulaatio voi olla vedonlyönti- tai urheiluperustaista. **Vedonlyöntiperusteisen manipulaation** tavoitteena on suoran tai epäsuoran taloudellisen tuoton saaminen vedonlyönnin avulla. Suora taloudellinen tuotto tarkoittaa vedonlyönnillä saavutettua rahasummaa ja epäsuora taloudellinen tuotto esimerkiksi rahanpesulla saavutettua hyötyä. **Urheiluperustaisessa manipulaatiossa** tavoitteena on kilpailullisen edun saavuttaminen epärehellisin keinoin.

Kilpailumanipulaatiota pidetään urheilulle erityisen haitallisena ilmiönä siksi, että se vaikuttaa suoraan urheilun perusarvoihin, kuten ennakoimattomuuteen ja yllätyksellisyyteen. Jos luottamus urheilun ennakoimattomaan luonteeseen kärsii, aiheuttaa se uskottavuusongelman koko urheilun ytimeen. Tällöin manipulaatioilla voi olla pitkäaikaisia vaikutuksia urheilulle ja urheiluorganisaatioille. Nämä ongelmat kasautuvat etenkin taloudelliselle puolelle, sillä sponsoritulojen, tv-oikeuksien, mainostulojen ja lipputulosten suuruus ovat pitkälti riippuvaisia yleisön ja julkisyhteisön mielipiteistä. Kilpailumanipulaatiota pidetään yleisesti paheksuttavana.

Raviurheilun kilpailumanipulaation tilannekuva

Suomen Hippos on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa yhteistoimintaryhmässä, joka toteutti Kansallisen kilpailumanipulaation tilannekuvan yhdessä Suomen urheilun eettisen keskuksen kanssa. Tilannekuvan tarkoituksena on tunnistaa suomalaista urheilua koskevat riskit ja haavoittuvuudet, jotka ovat keskeisessä osassa kilpailumanipulaation torjunnassa.

Tilannekuvan mukaan Suomessa tilanne kilpailumanipulaation suhteen on rauhallinen ja parempi kuin useissa naapurimaissa. Esimerkiksi viimeksi julkaistun vuoden 2021 tilannekuvan mukaan Suomen raveissa ei ole tullut ilmi kilpailumanipulaatiota ainakaan viiteen vuoteen.

Raviurheilu on tiiviisti kytköksissä hevospelaamiseen ja sen myötä raviurheiluun kohdistuu suurempi uhka kilpailumanipulaatioon kuin lajeihin, joissa ei lyödä vetoa. Suurin uhka raviurheilun osalta kohdistuu sisäpiiritiedon väärinkäyttöön hevospelaamisen yhteydessä.

Lajiliittojen kannalta suurin uhka kilpailumanipulaation torjunnan osalta on sääntöjen, määräysten ja toimintapolitiikan valvonnan puute, johon tämä ohje osaltaan pyrkii tarjoamaan työkaluja.

Ohjelman tavoitteet

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on vaikuttaa siihen, että kaikki lajitoimijat ymmärtävät, mitä on kilpailumanipulaatio ja sitä havaitessaan tuntevat sen torjuntaan liittyvät toimintaohjeet.

Suomen Hippoksen koulutuksilla ja viestinnän toimenpiteillä ennaltaehkäistään kilpailumanipulaatioon tähtäävää toimintaa. Suomen Hippos omalta osaltaan edistää rehellistä kilpailua ja eettisesti kestävää toimintaa.

Ravikilpailusäännöt ja niitä täydentävät ohjeistukset

Riittävän kattavat ja ajantasaiset ravikilpailusäännöt ja niitä täydentävät ohjeistukset liitteineen ovat keskeinen osa kilpailumanipulaation torjuntaa.

Toto ja totopelin valvonta

64§ Arpajaislain, totopeliasetuksen ja valtioneuvoston myöntämän rahapeliluvan sekä sisäasiainministeriön vahvistamien totopelissäntöjen nojalla voidaan Suomen Hippoksen ja sen jäsenyhteisöjen kilpailuissa panna toimeen totopeli.

Kilpailualueella arpajaisten toimeenpano muulla kuin arpajaislain 3 §:n 1-11 kohdassa tai 56 §:ssä tarkoitetulla tavalla on kielletty.

Rajoituksia hevosvedonlyöntiin

65§ Kilpailu- ja tototoimihenkilöt eivät toimessa ollessaan saa kyseisissä raveissa osallistua itse, asiamiehen välityksellä tai asiamiehenä hevosvedonlyöntiin. Tämä kielto koskee asianomaisen toimessa ollessa myös enakkoon kyseisiin raveihin tehtävää hevosvedonlyöntiä. Kilpailu- ja tototoimihenkilöt

eivät toimessa ollessaan saa myöskään osallistua kyseisten ravien hevosvedonlyöntiin kohdistuviin maksullisiin palveluihin.

Kilpailu- ja tototoimihenkilöt eivät saa toimia siten, että luottamus heidän puolueettomuuteensa vaarantuisi. Kilpailuun osallistuva ohjastaja tai valmentaja ei saa osallistua hevosvedonlyöntiin niissä raveissa, joihin ottaa osaa.

Voittoon ja sijoitukseen pyrkiminen

55§ Jos hevosien kilpailusuoritus poikkeaa huomattavasti normaalista tai ohjastajan ajosuoritus vaatii selvitystä, kilpailutuomaristo tutkii asian ja pyytää tarvittaessa ohjastajan ja valmentajan selvityksen. Tuomaristo voi hyväksyä annetun selvityksen. Ellei selvitystä hyväksytä, tuomariston on saatettava asia lausuntoineen Suomen Hippoksen käsiteltäväksi. Poikkeavan kilpailusuorituksen johdosta tehdyt selvitykset tulee ilmoittaa Suomen Hippokseen valvojaraportin yhteydessä.

Muita määräyksiä

59.2.4§ Kilpailutuomaristolla on oikeus harkintansa mukaan määrätä rangaistus myös sellaisista rikkomuksista, joista näissä säännöissä ei ole mainintaa, mutta jotka ovat urheiluhengen ja hyvien tapojen vastaisia.

Suomen Hippoksen raviurheilupalvelut-osastolla oikeus poikkeuksellisissa tilanteissa perustelluista syistä määrätä kilpailijoille kurinpidollisia tai turvaamistoimen luonteisia seuraamuksia.

Toiminta kilpailumanipulaatiotilanteissa

Tapauksen alustava käsittely toteutetaan Suomen Hippoksen sisällä kilpailumanipulaation yhteyshenkilön raviurheilujohtajan toimesta. Käytännössä tämä tarkoittaa saatavilla olevien tapahtumatietojen keräämistä.

Kaikista tapauksista ilmoitetaan aina SUEK:n tutkintapäällikölle. Tapauksista ja yhteistyöstä käydään keskustelut SUEK:n kanssa tapauskohtaisesti sopien asiasta tiedottamisesta, rooleista ja vastuista.

Tarvittaessa SUEK vie asian kansallisen yhteistoimintaryhmän (National platform) käsiteltäväksi. Yhteistoimintaryhmässä on mukana esimerkiksi poliisi. Poliisi päättää mahdollisista rikostutkinnallisista toimenpiteistä ja Suomen Hippos kilpailullisista seuraamuksista.

Mikäli tapaus ei johda rikostutkinnallisiin toimenpiteisiin Suomen Hippos voi pyytää SUEK:n apua niiden asioiden selvittämisessä, jotka eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä. Selvitys tehdään yhteistyössä SUEK:n kanssa. Selvityksen päätyttyä Suomen Hippos päättää asian jatkokäsittelystä. Tarvittaessa asianosaisia tulee tiedottaa asian käsittelyn päättämisestä tai sen lopputuloksesta.

Kilpailumanipulaation ennaltaehkäisy ja koulutus

Kilpailumanipulaatio ja sen vastaiset toimenpiteet ovat osa Suomen Hippoksen vastuuvälmentaja-, ajolupa- ja toimihenkilökoulutuksia. Koulutusten keskeisimpinä kohderyhminä ovat toimihenkilöt, ohjastajat, vämentajat ja muut hevosten kanssa toimivat henkilöt. Kilpailumanipulaation torjuntaan liittyvät koulutukset pitää pääsääntöisesti Suomen Hippoksen valtuuttama kouluttaja kasvokkain, verkkokoulutuksena tai videotallenteen avulla osana muita koulutuksia.

Koulutustoiminnalla varmistetaan, että keskeiset toimijat ovat saaneet koulutusta kilpailumanipulaation torjunnasta.

Ohjastajille, vämentajille ja muille hevosten kanssa toimivat henkilöille sekä Hippoksen toimi- ja luottamushenkilöille suositellaan tai veloitetaan Reilusti paras -verkkokoulutuksen tekemistä toimijan roolin mukaan. Koulutus on osa lisenssinhaltijoiden koulutusta Hippoksen verkkokoulutusalueesta Hipposakatemiassa.

Kouluttamisen toteutumisesta vastaa raviurheilujohtaja yhdessä raviurheilupalvelut-osaston koulutuksista vastaavan henkilöstön kanssa.

Kilpailumanipulaation huomioiminen viestinnässä

Kilpailumanipulaation torjunta on osa Suomen Hippoksen viestintää, jossa kanavina ovat ennen kaikkea verkkosivut, Facebook, Instagram sekä lisenssinhaltijoiden uutiskirjeet. Verkkosivuilta löytyy tietoa kilpailumanipulaatiosta ja sen torjunnasta sekä linkit ILMO-palveluun ja SUEK:n verkkokoulutuksiin.

Suomen Hippoksen kriisiviestintäohjeissa on otettu huomioon myös mahdolliset kilpailumanipulaatiotapaukset. Lisäksi kilpailumanipulaation torjunnasta vastaaville henkilöille on selkeät ohjeet tapausten käsittelyyn ja viestimiseen.

Toimintaohjeet toimihenkilöille ja kilpailijoille

Jos sinulle ehdotetaan kilpailumanipulaatiota tai kohtaat tai kuulet epäilyn muiden rikkomuksista, toimi näin:

- Tunnista tai havaitse tapahtunut kilpailumanipulaatioyritys. Kieltäydy kohteliaasti, mutta päättäväisesti.
- Kerro ehdotuksesta tai mahdollisesta rikkomuksesta joko Suomen Hippokseen, SUEK:lle tai halutessasi suoraan poliisille. Olennaisinta on, että kerrot tietosi luotettavalle taholle, etkä jää asian kanssa yksin. Voit myös ilmoittaa tiedoistasi anonymisti SUEK:n [ILMO-palvelun](#) kautta tai Suomen Hippoksen ilmoituskanavalle.

- Säilytä kaikki saamasi tiedot, kuten esimerkiksi sinulle lähetetyt tekstiviestit tai sähköpostit. Voit säilyttää tietoja esimerkiksi kuvakaappauksien avulla. Niitä voidaan myöhemmin hyödyntää tapauksen selvittämisessä tai mahdollisena todistusaineistona.

Muistilista kilpailumanipulaation torjuntaan

Ole rehellinen – älä manipuloi urheilua

Kilpaile puhtaasti ja reilusti. Älä manipuloi kilpailutapahtumaa tai mitään osaa siitä. Harmittomalta tuntuva teko voi tuhota urheilu-urasi pysyvästi ja johtaa myös rikosoikeudellisiin seuraamuksiin. Tee aina parhaasi ja kieltäydy välittömästi epäilyttävistä tarjouksista. Muista, että olet tärkeä esikuva monelle nuorelle urheilijalle.

Ole fiksu – tunne säännöt

Ole perillä ravikilpailusäännöistä ja niitä täydentävistä ohjeista liitteineen. Hevospelaamista koskevat säännöt on tärkeää tuntee, vaikka et itse löisikään vetoa. Voit joutua ongelmiin myös lähipiirisi toiminnan vuoksi. Pelaamisen rajoitukset on kerrottu ravikilpailusäännöissä. Ota huomioon, että kilpailu- ja vedonlyöntitoimintaa koskevat säännöt voivat muuttua vuosittain.

Ole avoin – kerro, jos sinua lähestytään

Jos sinulle ehdotetaan kilpailumanipulaatioon osallistumista tai saat kuulla jonkun muun osallisuudesta, kerro tietosi aina välittömästi eteenpäin. Näin suojaat parhaiten urheilua, lajiasi ja itseäsi kilpailumanipulaation haitoilta.

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman päivittäminen, hyväksyminen ja julkaiseminen

Suomen Hippoksen vastuuhenkilö kilpailumanipulaatiossa on raviurheilujohtaja Arto Hytönen, tieto välitetään sekä henkilöstövaihdoksista tiedotetaan SUEK:ia. Ohjelma on esillä Hippoksen ja SUEK:n nettisivuilla.